

تسهیلات و تعهدات

در بانکداری بدون ربا

(بانکداری دافلی - عقود اسلامی)

www.ketab.ir

مسیین (ضائی)

مدرس آموزش بانکداری

انتشارات گپ

GAPnashr

ناشر:

شماره تبیل کتاب سال ۱۳۹۴

برنده جایزه کتاب سال ۱۳۹۰

برنده جایزه کتاب فصل زمستان ۱۳۸۸

لوح پاس بنظر شورای کتاب و خانواده ۱۳۸۶

سرشناسه : رضائی، حسین، ۱۳۳۰ -

عنوان قراردادی :

ایران. قوانین و احکام

Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور :

تسهیلات و تعهدات در بانکداری بدون ربا (بانکداری داخلی - عقود اسلامی) / حسین رضائی؛ ویراستار علی اصغر علیزاده.

مشخصات نشر :

رشت : انتشارات گپ، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری :

۱۵۱ ص.؛ مصور، جدول.

شابک :

۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۶-۱۰-۱

وضعیت فهرست نویسی :

فیا

یادداشت :

کتابنامه: ص. ۱۵۱.

موضوع :

بانک و بانکداری - ایران Banks and banking -- Iran

موضوع :

بانک و بانکداری -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع :

Banks and banking -- Religious aspects -- Islam

موضوع :

عقود و ایقاعات (فقه) - ایران Contracts (Islamic law) -- Iran

موضوع :

بانک و بانکداری -- قوانین و مقررات - ایران Banking law -- Iran

رده بندی کنگره :

HG3۲۷۰/۲

رده بندی دیویی :

۳۳۲/۱۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی :

۷۵۰۳۵۵۱

وضعیت رکورد :

فیا

تسهیلات و تعهدات در بانکداری بدون ربا (بانکداری داخلی - عقود اسلامی)

نویسنده :	حسین رضائی
ویراستار :	علی اصغر علیزاده
ناشر :	انتشارات گپ (گروه بانکداری و مدیریت)
مدیر تدوین و تولید :	م. زری دوست
نوبت و سال چاپ :	یکم، (اسفند ۱۳۹۹)
شمارگان :	۱۵۰ نسخه (۱۵۱ صفحه)؛ وزیری
قیمت :	۵۵,۰۰۰ تومان
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۶-۱۰-۱
آدرس ناشر و سفارش :	۱- تهران- صندوق پستی ۵۹۹۴-۱۴۱۵۵، تلفکس: ۳-۶۶۴۳۷۳۲۲ پستی: ۰۹۰۲۳۲۵۷۵۰۰
	۲- رشت- خیابان حاجی آباد، تلفکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۴۳۱۵

مرکز فروش اینترنتی www.gapnashr.com و ارسال پستی ۶۶۴۳۷۳۲۲ - ۰۲۱

طبق مواد ۱۹ و ۲۳ قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان، هرگونه کپی برداری، تکثیر کلی یا جزئی از مطالب کتاب، بدون اجازه ی ناشر، مؤلف و مالک اثر، جرم بوده و پیگرد قانونی را به همراه دارد. این کتاب با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است.

پیشگفتار ناشر

درهم‌تنیدگی صنعت بانکداری با امور زندگی اشخاص سبب شده گسترده‌گی تولید محتوا در این صنعت نیز روزافزون شود. در کشور ما افزون بر این ویژگی ذاتی صنعت بانکداری، خاص بودن قوانین که با عنوان بانکداری بدون ربا در طی ۴ دهه اخیر شناخته شده است، سبب تولید محتوای متعدد در طی این سال‌ها گردیده است.

کتاب‌های متعددی در خصوص بانکدای داخلی (۲) با عناوین مشابه یا متفاوت منتشر شده است. کتاب حاضر ویژگی خاصش تمرکز بر جنبه‌های کاربردی محاسبات برای درک بهتر مفاهیم آن است که در این بخش عموم کارکنان به دشواری به برتری کافی می‌رسند. در این اثر تلاش شده با تمرین و مسئله‌های متعدد چگونگی پیاده‌سازی این روابط ریاضی در تشریح عقود بانکداری با قلمی روان و ساده بیان گردد.

تجربه و تبحر نویسنده این اثر - استاد حسین رضائی که از سال ۱۳۵۴ در بانک‌های تجارت (جدید)، رفاه، اقتصاد نوین، پاریسیان، موسسه اعتباری توسعه، شرکت‌های لیزینگ ایران، پارس لیزینگ و لیزینگ شید در کنار تدریس، در سمت‌های مختلف از رده‌ی کارمند شعبه تا ریاست شعبه و اداره‌های آموزش، اعتباری و حسابداری کارکنان تا عضو هیئت مدیره کارگزاری سرمایه و دانش را در پیشینه تجارب خود دارد، مزیتی خاص به این کتاب داده است.

تجربه‌های اجرایی و آموزشی نگارنده به ویژه تدریس دروس عقود اسلامی یا بانکداری داخلی ۲، حسابداری بانکی و اصول حسابداری، ضمانت‌نامه‌های بانکی، اعتبار اسنادی، نظارت و وصول مطالبات با توجه به تحصیلات دانشگاهی در مقطع کارشناسی و کارشناسی

ارشد رشته حسابداری ایشان سبب شده تا اشراف کامل بر نیازهای آموزشی لازم برای تولید این محتوا داشته باشد.

انتشارات گپ در راستای فعالیتهای تخصصی خود در حوزهی مدیریت بانکداری با انتشار این اثر انتظار دارد کارشناسان و کارکنان زحمتکش و مدیران گرامی بانکها و موسسههای مالی و مراکز دانشگاهی با نقد این اثر در بهبود محتوای کتاب برای نوبتهای بعدی چاپ نقش داشته باشند.

مدیریت نشر گپ

بهمن ۱۳۹۹

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۵	 مقدمه
۱۷	 فصل یکم: تجهیز و تخصیص منابع در بانکداری ربوی و بانکداری بدون ربا
۱۷	 کلیات
۱۹	 ۱. نحوه جذب منابع در بانکداری ربوی (سنتی)
۲۰	 ۲. نحوه جذب منابع در بانکداری بدون ربا
۲۱	 ۳. مقایسه منابع و مصارف در بانکداری ربوی با بانکداری بدون ربا
۲۲	 ۱-۳ مقایسه در بخش منابع (تفاوت و تشابه)
۲۲	 ۲-۳ مقایسه در بخش مصارف (تفاوت و تشابه)
۲۳	 تعریف ربا
۲۳	 انواع ربا
۲۴	 تحریم ربا در قرآن مجید
۲۴	 نگاهی به واژه‌های بهره، ربا و سود
۲۵	 طبقه‌بندی ابزارهای اعتباری
۲۷	 فصل دوم: ضوابط و اصول کلی در بررسی تسهیلات اعطایی
۲۷	 مقدمه
۲۷	 ظرفیت‌سنجی
۲۸	 اعتبارسنجی
۲۸	 اهمیت ظرفیت‌سنجی
۲۸	 ویژگی افراد برای ظرفیت‌سنجی و اعتبارسنجی
۲۹	 روش‌های ظرفیت‌سنجی
۳۰	 عوامل مشترک در روش‌های مختلف ظرفیت‌سنجی، اعتبارسنجی
۳۰	 رعایت بهداشت اعتباری

فصل سوم: نظارت بر تسهیلات اعطایی..... ۳۱

- ۳۱ مقدمه
- ۳۲ اهمیت نظارت
- ۳۲ ۱- واسطه (ناظر)
- ۳۲ ۲- کنترل عملکرد
- ۳۲ ۳- بهینه‌سازی استفاده از منابع
- ۳۲ ۴- قانون‌مندی
- ۳۲ ۵- اتحاد گروهی
- ۳۲ ۶- بازخورد
- ۳۲ ۷- بهبود ارتباطات
- ۳۳ اهداف نظارت
- ۳۳ ارکان نظارت
- ۳۳ (۱) ناظر موظف:
- ۳۳ (۲) ناظر غیرموظف
- ۳۴ انواع نظارت بانکی
- ۳۴ ۱- نظارت عمومی:
- ۳۴ ۲- نظارت اداری:
- ۳۴ ۳- نظارت عملیاتی:
- ۳۴ مراحل نظارت
- ۳۴ نظارت قبل از اعطای تسهیلات
- ۳۵ نظارت بعد از اعطای تسهیلات
- ۳۶ تفاوت بین نظارت و بازرسی

فصل چهارم: تسهیلات وام‌دهی..... ۳۷

- ۳۷ قرض الحسنه
- ۳۷ کلیات
- ۳۸ بخشی از فرمایشات حضرت رسول اکرم (ص) در خصوص قرض
- ۳۸ تعریف عقد
- ۳۸ انواع عقد در قانون مدنی
- ۳۹ تعریف
- ۳۹ ویژگی‌ها

۳۹	آثار قرض
۳۹	کیفیت قرض
۳۹	موارد اعطاء
۴۰	ضوابط اعطاء
۴۰	حد جمعی و حد فردی
۴۰	نرخ کارمزد و نرخ وجه التزام
۴۰	عملیات حسابداری
۴۱	نحوه محاسبه کارمزد
۴۳	صدور و ثبت اسناد حسابداری
۴۳	وصول قسط اول (کارمزد سال اول)
۴۵	فصل پنجم: تسهیلات مشارکتی
۴۵	مضاربه
۴۵	کلیات
۴۷	تعریف مضاربه
۴۷	انواع مضاربه
۴۷	ویژگی‌های مضاربه
۴۸	سرمایه مضاربه
۴۸	نکات مندرج در قرارداد
۴۹	نحوه تعیین درصد سهم السود طرفین قرارداد
۵۰	عملیات حسابداری
۵۲	مشارکت مدنی
۵۲	کلیات
۵۲	تعریف شرکت
۵۳	تعریف مشارکت مدنی طبق آئین‌نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی
۵۳	ویژگی‌های مشارکت مدنی
۵۴	نکات مندرج در قرارداد
۵۴	انواع مشارکت مدنی
۵۴	تفاوت مشارکت مدنی بازرگانی و مضاربه
۵۶	تأمین نقدی سرمایه مشارکت
۵۸	حسابداری مشارکت مدنی ساخت واحدهای مسکونی

۵۹.....	محاسبه سود دوره مشارکت
۶۰.....	عملیات حسابداری
۶۱.....	تسویه نقدی تسهیلات در سررسید
۶۲.....	مشارکت حقوقی
۶۲.....	تعریف
۶۲.....	ویژگی‌های مشارکت حقوقی
۶۲.....	تفاوت‌های مشارکت حقوقی با مشارکت مدنی
۶۳.....	بررسی طرح
۶۴.....	عملیات حسابداری
۶۵.....	مزارعه
۶۵.....	مقدمه
۶۵.....	تعریف
۶۵.....	نکات مندرج در قرارداد مزارعه
۶۵.....	ویژگی‌های مزارعه
۶۵.....	عملیات حسابداری
۶۷.....	مساقات
۶۷.....	مقدمه
۶۷.....	تعریف:
۶۷.....	نکات مندرج در قرارداد
۶۷.....	ویژگی‌های مساقات
۶۷.....	عملیات حسابداری
۶۹.....	سرمایه‌گذاری مستقیم
۶۹.....	مقدمه
۶۹.....	نکاتی چند در ارتباط با سرمایه‌گذاری مستقیم
۶۹.....	عملیات حسابداری

فصل ششم: تسهیلات مبادله‌ای..... ۷۱

۷۱.....	انواع معاملات از حیث زمان مبادله کالا یا خدمات با ارزش آن‌ها
۷۲.....	فروش اقساطی
۷۲.....	تعریف:

۷۲.....	انواع فروش اقساطی:
۷۲.....	ویژگی‌های فروش اقساطی
۷۲.....	موارد مندرج در قرارداد
۷۳.....	فرمول محاسبه سود
۷۴.....	عملیات حسابداری
۷۸.....	سلف
۷۸.....	تعریف
۷۸.....	ویژگی‌های سلف
۷۸.....	موارد مندرج در قرارداد
۷۹.....	شرایط محصولات موضوع پیش خرید (سلف)
۷۹.....	شرایط متقاضی سلف
۷۹.....	تفاوت بین سلف و معاملات اقساطی
۸۰.....	فرمول محاسبه سود
۸۰.....	عملیات حسابداری
۸۳.....	اجاره به شرط تملیک
۸۳.....	تعریف
۸۳.....	ویژگی‌های اجاره به شرط تملیک
۸۳.....	نکات مندرج در قرارداد
۸۴.....	اجزای تشکیل دهنده اجاره به شرط تملیک:
۸۴.....	شرط مباشرت در اجاره به شرط تملیک
۸۴.....	پیش دریافت
۸۴.....	تفاوت‌های معاملات اقساطی با اجاره به شرط تملیک
۸۴.....	فرمول محاسبه قیمت مال الاجاره
۸۵.....	عملیات حسابداری
۸۸.....	ثبت وصول اقساط
۸۹.....	خرید دین
۸۹.....	مقدمه
۸۹.....	تعریف:
۸۹.....	ویژگی‌های خرید دین
۹۰.....	ضوابط اجرایی یا نکاتی که هنگام خرید دین باید رعایت کرد.
۹۰.....	فرمول محاسبه سود قرارداد خرید دین

۹۰	 عملیات حسابداری:
۹۳	 اعتبار در حساب جاری در قالب خرید دین
۹۳	 مقدمه
۹۳	 تعریف:
۹۳	 ویژگی‌های ابزار اعتبار در حساب جاری در قالب خرید دین
۹۳	 عملیات حسابداری
۹۴	 مشخصات اسناد واگذار شده حاصل از معاملات نسیه از سوی مشتری
۱۰۳	 استصناع
۱۰۳	 مقدمه
۱۰۳	 تعریف:
۱۰۳	 ویژگی‌های استصناع
۱۰۳	 فرمول مربوط به محاسبات در استصناع اول و دوم
۱۰۴	 عملیات حسابداری استصناع
۱۰۵	 محاسبه سود دوره ساخت
۱۰۶	 محاسبه اقساط
۱۱۰	 روش‌های واگذاری
۱۱۵	 مرابحه
۱۱۵	 مقدمه
۱۱۵	 تعریف:
۱۱۵	 ویژگی‌های مرابحه
۱۱۵	 نکات مندرج در قرارداد
۱۱۶	 فرمول مربوطه به محاسبه مبلغ اقساط
۱۱۶	 عملیات حسابداری
۱۱۹	 فصل هفتم: تسهیلات تعهدی
۱۱۹	 جعاله
۱۱۹	 مقدمه
۱۱۹	 تعریف
۱۱۹	 ویژگی‌های جعاله
۱۲۰	 نکات مندرج در قرارداد جعاله